

Presenting the policy model of sustainable development based on the vision document 1404

Peyman Ayyari¹

Nader Bohlooli²

Gholamreza Rahimi³

1. PhD student in public administration, Faculty of Public Administration, Islamic Azad University, Banab Branch, Banab, Iran

2. Assistant Professor, Department of Public Administration, Faculty of Public Administration, Islamic Azad University, Banab Branch, Banab, Iran (Corresponding author).

Email: naderbohlooli@gmail.com

3. Assistant Professor, Department of Public Administration, Faculty of Public Administration, Islamic Azad University, Banab Branch, Banab, Iran.

Abstract

This study was carried out with the aim of providing a sustainable development policy model based on vision document 1404. The present research is an applied-developmental research from the point of view of the purpose and from the point of view of the method of data collection, it is a non-experimental (descriptive) research that was conducted with a survey method. From the point of view of the data analysis method, it is also a mixed research (qualitative-quantitative). The statistical population in the qualitative section includes public policy elites. Sampling was done with a purposeful method and finally theoretical saturation was achieved with 11 people. The statistical population in the quantitative section also includes the managers of the Ministry of Cooperatives, Labor and Social Welfare. The sample size was estimated to be 108 people using the rule of power analysis and the sampling method was simple random. The tools for collecting research data are interviews and questionnaires. The underlying categories of public welfare policies to achieve sustainable development in the banking industry were identified by thematic analysis method and the final model was validated by the partial least squares method. Qualitative data analysis was done with Maxqda software and quantitative part was done with Smart PLS. The results showed that economic, cultural, technical and technological factors are causal conditions that affect public policy.

Keywords: Policy making, sustainable development, Vision Document 1404

Extended Abstract

Introduction

Sustainable development has become a fundamental goal for governments worldwide, aimed at improving social welfare and ensuring long-term economic and environmental stability. Iran's Vision Document 1404 outlines the country's strategic objectives, emphasizing the need for effective policy-making to achieve sustainable development. Public policy plays a crucial role in balancing economic growth, social welfare, and environmental sustainability. However, the lack of a structured framework for policy-making in Iran has led to challenges in achieving these objectives. The role of government intervention, institutional structures, and stakeholder engagement remains crucial in this context.

This study aims to present a comprehensive policy model for sustainable development based on Iran's Vision Document 1404. The study explores the key economic, cultural, and technological factors that influence policy-making and examines their impact on the successful implementation of sustainable development strategies. Additionally, the study highlights the role of policy elites, government agencies, and private sector collaborations in fostering an integrated approach to development. Understanding these dynamics is critical for designing policies that are both effective and adaptable to changing economic and social conditions.

Methods

This study employs a mixed-methods approach, integrating qualitative and quantitative methodologies. The qualitative phase involved semi-structured interviews with 11 public policy experts, selected through purposive sampling. Data saturation was achieved, ensuring the validity of the thematic analysis conducted using Maxqda software. The interviewees included policymakers, academic researchers, and experienced professionals in the field of public administration. The interview data were analyzed using thematic coding techniques, allowing for the identification of core themes relevant to sustainable development policy-making.

The quantitative phase included a survey of 108 senior managers from the Ministry of Cooperatives, Labor, and Social Welfare, selected through simple random sampling. The data were analyzed using structural equation modeling (SEM) via Smart PLS, validating the proposed policy model through confirmatory factor analysis (CFA). The survey instrument consisted of Likert-scale questions designed to measure respondents' perceptions of economic, cultural, and technological factors in policy implementation. Statistical analysis included reliability testing, factor loadings, and regression modeling to determine the relationships among key policy variables.

Results and Discussion

The findings reveal that sustainable development policies must address three core dimensions: economic, cultural, and technological factors. These

factors serve as causal conditions influencing public policy formation. The study identifies key managerial and policy competencies essential for implementing effective welfare policies, structured into five major domains:

1. Economic Factors

- ❖ Public welfare level and its impact on economic growth.
- ❖ Inflation and its direct effect on social welfare policies.
- ❖ Exchange rate fluctuations and their implications for government planning.
- ❖ Budget allocation and resource management in public welfare policies.
- ❖ The impact of foreign direct investment (FDI) on sustainable development.
- ❖ The role of taxation policies in promoting equitable economic growth.

2. Cultural Factors

- ❖ The role of societal values and public participation in policy success.
- ❖ The impact of national identity and social cohesion on sustainable development.
- ❖ Educational initiatives for promoting policy awareness and public engagement.
- ❖ The influence of media and communication strategies in policy dissemination.
- ❖ Cultural barriers to policy acceptance and implementation.

3. Technological and Administrative Factors

- ❖ The adoption of e-government solutions to improve policy implementation efficiency.
- ❖ Investment in digital infrastructure and data-driven decision-making.
- ❖ Standardization of policy execution through global best practices.
- ❖ The integration of artificial intelligence (AI) and big data analytics in governance.
- ❖ Cybersecurity measures to protect policy-sensitive information.

4. The Role of Policy Elites

- ❖ The necessity of expert involvement in decision-making processes.
- ❖ The influence of political dynamics and power struggles on policy execution.
- ❖ The need for evidence-based policy-making in welfare administration.
- ❖ Collaboration between academic institutions and government agencies.
- ❖ The effect of political stability on long-term policy success.

5. Challenges in Welfare Policy Implementation

- ❖ Conflicting interests among stakeholders and their impact on policy coherence.
- ❖ Weaknesses in bureaucratic structures hindering efficient policy enforcement.
- ❖ The importance of transparent and accountable governance in sustainable development.
- ❖ Overcoming resistance to change among government agencies and the public.
- ❖ Evaluating the long-term impact of welfare policies on national development.

Quantitative analysis confirmed significant relationships between these domains, demonstrating that economic, cultural, and technological factors directly influence policy-making processes. The model's fit was validated through SEM, with factor loadings exceeding 0.5 and t-values confirming statistical significance. The study's results align with international research on public policy frameworks, emphasizing the need for integrated, multi-sectoral approaches to sustainable development.

A comparative analysis with other countries revealed that Iran's policy-making structure shares similarities with models implemented in China, Germany, and South Korea. However, the study also identified areas where Iran's administrative processes lag behind global best practices, particularly in the adoption of digital governance and cross-sectoral collaboration. Policymakers must consider these international benchmarks to improve the efficiency and effectiveness of policy implementation.

Conclusion

The study highlights the importance of a structured policy model in achieving Iran's Vision Document 1404 objectives. The findings suggest that sustainable development policies should incorporate economic stability measures, cultural engagement strategies, and technological advancements. Policymakers must prioritize competency development among decision-makers, ensuring that policies are evidence-based, inclusive, and adaptable to dynamic economic and social conditions.

Recommendations for policymakers include:

- ❖ Strengthening institutional frameworks for cross-sectoral collaboration.
- ❖ Enhancing public participation in policy formulation and evaluation.
- ❖ Implementing competency-based training programs for policy executives.
- ❖ Leveraging digital transformation for efficient policy implementation.
- ❖ Establishing independent research centers for policy assessment and improvement.
- ❖ Encouraging private sector investment in sustainable development initiatives.
- ❖ Enhancing regulatory frameworks to ensure policy compliance and effectiveness.

By adopting this policy model, Iran can enhance its ability to achieve sustainable development, aligning with global best practices while addressing its unique socio-economic and political landscape. Future research should explore the long-term impact of these policies and assess their effectiveness in various institutional contexts. Additionally, longitudinal studies should be conducted to track the progress of policy implementation over time, providing policymakers with real-time feedback for continuous improvement.

This study contributes to the growing body of literature on sustainable development policy by offering a comprehensive framework tailored to Iran's Vision Document 1404. The insights gained from this research can inform future policy initiatives, ensuring that sustainable development remains a priority in Iran's long-term strategic planning.

ارائه الگوی سیاست‌گذاری توسعه پایدار مبتنی بر سند چشم‌انداز ۱۴۰۴

غلامرضا رحیمی^۳

نادر بهلولی^۲

پیمان عیاری^۱

۱. دانشجوی دکتری رشته مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب، بناب، ایران
۲. استادیار گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب، بناب، ایران (نویسنده مسئول)
Email: naderbohlooli@gmail.com
۳. استادیار گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب، بناب، ایران

چکیده

این مطالعه با هدف ارائه الگوی سیاست‌گذاری توسعه پایدار مبتنی بر سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ انجام شد. پژوهش حاضر از منظر هدف یک پژوهش کاربردی-توسعه‌ای است و از منظر شیوه گردآوری داده‌ها یک پژوهش غیرآزمایشی (توصیفی) است که با شیوه پیمایشی صورت گرفت. از منظر روش تحلیل داده‌ها نیز یک پژوهش آمیخته (کیفی-کمی) است. جامعه آماری در بخش کیفی شامل نخبگان سیاست‌گذاری عمومی است. نمونه‌گیری با روش هدفمند صوت گرفت و در نهایت با ۱۱ نفر به اشباع نظری دست پیدا شد. جامعه آماری در بخش کمی نیز شامل کارشناسان، صاحب‌نظران و خبرگان حوزه سیاست‌گذاری عمومی هستند. حجم نمونه با استفاده از قاعده تحلیل توان ۱۰۸ نفر برآورد و روش نمونه‌گیری از نوع تصادفی ساده بود. ابزار گردآوری داده‌های پژوهش مصاحبه و پرسش‌نامه است. مقوله‌های زیربنایی سیاست‌گذاری رفاه عمومی جهت نیل به توسعه پایدار در حوزه سیاست‌گذاری عمومی با روش تحلیل مضمون شناسایی شد و الگوی نهایی با روش حداقل مربعات جزئی اعتبارسنجی گردید. تحلیل داده‌های کیفی با نرم‌افزار Maxqda و بخش کمی با Smart PLS انجام شد. نتایج نشان داد عوامل اقتصادی، فرهنگی، فنی و تکنولوژیکی شرایط علی هستند که بر سیاست‌گذاری عمومی اثر می‌گذارند. سیاست‌گذاری عمومی نیز به‌عنوان پدیده محوری بر ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی مؤثر است. نخبگان و تضاد منافع در اجرای خط‌مشی‌های رفاهی نیز شرایط مداخله‌گر هستند. در نهایت از طریق حسن اجرای خط‌مشی‌های رفاهی دستیابی به توسعه پایدار قابل حصول است.

کلیدواژه‌ها: سیاست‌گذاری، توسعه پایدار، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴

مقدمه و بیان مسئله

بهبود شاخص رفاه اجتماعی در جهت بهبود کیفیت زندگی و توسعه پایدار، از اصلی‌ترین دغدغه‌های دولت‌های گوناگون جهان است. در جوامع کنونی، رفاه و آسایش عمومی مردم یک رکن اساسی برای کارآمدی دولت‌ها است و باید از طریق سیاست‌های روشن در این زمینه اقدام شود (کریمی و هاشمی، ۱۴۰۰). سیاست‌گذاری در واقع سامان دادن امور از سوی دولت و نهادهای عمومی است؛ از این‌رو شناخت سیاست‌ها و فرایند سیاست‌گذاری، گامی در بهبود کیفیت زندگی خواهد بود. سیاست‌ها برای حل مسائل یا بهبود وضعیت‌ها وضع می‌شود؛ با وجود سیاست‌گذاری عمومی دقیق و کارآمد، دسترسی به رفاه عمومی میسر می‌شود (اسلامی و بردباری، ۱۴۰۱). در عصر حاضر تصور داشتن جامعه‌ای پویا بدون نظام کارآمد رفاه، بسیار دشوار است. داشتن رفاه باعث ایجاد آرامش خاطر و عزت نفس در فرد و جامعه، بالا رفتن ضریب بهره‌وری، فراهم کردن زمینه مناسب برای رشد و توسعه پایدار، تحقق عدالت اجتماعی و کسب جایگاه بهتر در جامعه جهانی برای کشورها می‌شود (کریم‌پور و همکاران، ۱۴۰۰).

مسئله رفاه عمومی هم در کشورهایی که از نظام اقتصادی باز حمایت می‌کنند و هم در کشورهایی که اقتصاد دولتی دارند، از طریق قوانین و سیاست‌های بخش عمومی و دولتی تعقیب می‌شود. به دیگر سخن این وظیفه‌ای است که همه دولت‌ها درصدد دستیابی به آن هستند (Hort et al., 2022). از سویی تأمین رفاه اجتماعی یکی از دغدغه‌های اصلی سیاست‌گذاران در جوامع مختلف است که این مهم در اسناد بالادستی نظام و جهت‌گیری‌های کلان و راهبردی ایران نیز همواره مورد تأکید بوده است. بی‌شک اغلب سیاست‌هایی که موجب رشد اقتصادی می‌گردد، در نهایت رفاه اجتماعی را افزایش می‌دهد (مهدی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۱). وجود این واقعیت‌ها و تمرکز بر آن آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی به‌خوبی بیانگر دشواری و پیچیدگی مسیر اصلاح ساختارهای اجتماعی و اقتصادی و پیشرفت است. دستیابی به توسعه پایدار یکی از ابزارهایی است که به دلیل تأثیر بر مسیر قانون‌گذاری و کلیات حاکم بر برنامه‌های اجرایی، نقشی مهم در تحقق اصلاحات و ریل‌گذاری پیشرفت دارد. ارجاع مداوم به قوانین برنامه توسعه در محافل سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری، دریچه‌ای برای لزوم توجه هم‌زمان به «واقعیت‌های موجود» و «آرمان‌های انقلاب اسلامی» می‌گشاید که برای کمتر سند یا برنامه‌ای متصور است (رضایی و همکاران، ۱۴۰۱).

آیت‌الله خامنه‌ای با ابلاغ نمودن سیاست‌های کلی نظام اداری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، کلیه مخاطبان این سیاست‌ها را موظف فرمودند

زمان‌بندی مشخص برای عملیاتی شدن آن را تهیه و پیشرفت آن را در فواصل زمانی معین گزارش نمایند. برخی از متن سیاست‌های کلی نظام اداری که به رؤسای قوای سه‌گانه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ شده است، بدین شرح است:

۱. نهادهای سازنده فرهنگ سازمانی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی و کرامت انسانی و ارج نهادن به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی؛
۲. عدالت‌محوری در جذب، تداوم خدمات و ارتقای منابع انسانی؛
۳. دانش‌گرایی و شایسته‌سالاری مبتنی بر اخلاق اسلامی در نصب و ارتقای مدیران؛
۴. ایجاد زمینه رشد معنوی منابع انسانی و بهسازی و ارتقای سطح دانش، تخصص و مهارت‌های آنان؛
۵. رعایت عدالت در نظام پرداخت و جبران خدمات با تأکید بر عملکرد توانمندی، جایگاه و ویژگی‌های شغل و شاغل و تأمین حداقل معیشت با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی؛
۶. انعطاف‌پذیری و عدم تمرکز اداری و سازمانی با رویکرد افزایش اثربخشی، سرعت و کیفیت خدمات کشوری؛
۷. توجه به اثربخشی و کارایی در فرایندها و روش‌های اداری به‌منظور تسریع و تسهیل در ارائه خدمات کشوری؛
۸. عدالت‌محوری، شفافیت و روزآمدی در تنظیم و تنقیح قوانین و مقررات اداری؛
۹. کل‌نگری، همسوسازی، هماهنگی و تعامل اثربخش دستگاه‌های اداری به‌منظور تحقق اهداف فرابخشی و چشم‌انداز؛
۱۰. توسعه نظام اداری الکترونیک و فراهم آوردن الزامات آن به‌منظور ارائه مطلوب خدمات عمومی؛
۱۱. دانش‌بنیان کردن نظام اداری از طریق به‌کارگیری اصول مدیریت دانش و یکپارچه‌سازی اطلاعات، با ابتنا بر ارزش‌های اسلامی؛
۱۲. خدمات‌رسانی برتر، نوین و کیفی به‌منظور ارتقای سطح رضایتمندی و اعتماد مردم؛
۱۳. تنظیم روابط و مناسبات اداری بر اساس امنیت روانی، اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی، فرهنگی و نیز رفاه نسبی آحاد جامعه.

هدف از امنیت سرمایه‌گذاری، ایجاد رفاه عمومی و رونق اقتصادی و زمینه‌سازی برای عدالت اقتصادی و از بین بردن فقر در کشور است. وضع قوانین و مقررات مربوط به مالیات و دیگر اموری که به آن هدف کمک می‌کند وظیفه الزامی دولت و مجلس است. قوانین و سیاست‌های اجرایی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند. در این راستا، نظارت و رسیدگی و قضاوت در مورد جرائم و مسائل اقتصادی باید دقیق و روشن و تخصصی باشد. همچنین شرایط فعالیت اقتصادی (دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه اشخاص در فعالیت‌های اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی) برای بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی، در شرایط عادی باید یکسان و عادلانه باشد.

علاوه بر موارد مذکور، در سیاست‌های کلی نظام در خصوص موضوع خودکفایی دفاعی و امنیتی نیز به جذب، توانمندسازی و به‌کارگیری نیروهای مستعد و نخبه با فراهم نمودن زمینه‌های رشد و تقویت آنان برای ارتقای قابلیت‌های توسعه فناوری‌های دفاعی و امنیتی مورد نیاز کشور اشاره شده است.

دولت یک بازیگران اصلی است که در دستیابی به رفاه عمومی و اجتماعی نقش‌آفرینی می‌کند. دولت‌ها به‌عنوان یک عنصر توانمند در عملکرد مناسب بازارها، توزیع عادلانه درآمدها و ایجاد نهادهای کارآمد به ایفای نقش می‌پردازند. به این ترتیب زمینه را برای رشد اقتصادی و بهبود امکانات زندگی فردی و جمعی برای شهروندان فراهم می‌آورند. این نقش‌آفرینی دولت هم در کشورهای توسعه‌یافته و هم در کشورهای در حال توسعه قابل مشاهده است (Lazonick, 2022). تفاوت در مدیریت دولتی کشورها و کیفیت خدمات عمومی می‌تواند منجر به تفاوت در سطح رفاه شود. از طریق انتخاب‌های متنوع سیاست‌گذاری مانند تخصیص بودجه، قانون‌گذاری، سیاست رفاه، آموزش، سیاست مالیاتی، مسکن، حمل‌ونقل و ... دولت‌ها، نقش مهمی در ارتقا و حفاظت از سلامت و رفاه مردم دارند (میرسپاسی و همکاران، ۱۴۰۰). به همین خاطر در سند چشم‌انداز ایران در افق ۱۴۰۴ بر لزوم برخورداری آحاد جامعه از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، کاهش فقر و بهره‌مندی از محیط زیست پاک تأکید شده است (شبیری و همکاران، ۱۳۹۲؛ معطوفی و دنکوب، ۱۳۹۶). با اتکالی به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه‌ریزی شده و مدبرانه جمع و در مسیر تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی، در چشم‌انداز بیست‌ساله، جامعه ایرانی در افق این چشم‌انداز چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت:

- ❖ توسعه‌یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی؛
- ❖ برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی و تولید ملی؛
- ❖ امن، مستقل و مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه‌جانبه و پیوستگی مردم و حکومت؛
- ❖ برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع متناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب.

در مجموع می‌توان گفت موضوع رفاه عمومی در مکاتب بشری و الهی و تصمیم‌گیری حاکمان جوامع، مسئله‌ای اساسی و نقش‌پرداز بوده و هست. به‌گونه‌ای که در سیاست‌گذاری‌ها، تدوین و تصویب قوانین و مقررات و برنامه‌ریزی‌ها مورد توجه فراوان بوده است (سبحانی و همکاران، ۱۴۰۱). در سال‌های اخیر با توجه به اهمیت یافتن مسئله پایداری و توسعه پایدار، سیاست‌گذاری دولت‌ها در راستای این هدف بازتعریف شده است. مسئله رفاه اجتماعی نیز باید با توجه به شاخص‌های پایداری در دستور کار دولت‌ها قرار گیرد. مسائل اجتماعی در کنار مسائل اقتصادی و زیست‌محیطی در نهایت به پایداری ختم می‌شود (Ilicheva et al., 2021). با وجود اهمیت و گستره اثرگذاری سیاست‌گذاری عمومی جهت دستیابی به رفاه، مطالعه در این زمینه بسیار کم است و در اندک مطالعات انجام شده نیز الگویی روشن برای سیاست‌گذاری عمومی در حوزه رفاه ارائه نشده است. شکاف پژوهشی اصلی اما در انسجام بخشیدن به مبانی پایداری به‌عنوان محور اصلی توسعه در هزاره سوم و دستیابی به رفاه اجتماعی جهت تحقق توسعه پایدار است. بنابراین به نظر می‌رسد باید الگویی فراگیر و راهبردی در این زمینه طراحی گردد. این مسئله به‌ویژه در ایران که از یک نظام دولتی پیروی می‌کند و دولت مسئول بخش‌های اصلی اقتصادی و اجتماعی است اهمیت دوچندانی دارد؛ این در حالی است که علی‌رغم تأکید بر این مسئله در اسناد بالادستی مانند سند ۱۴۰۴ کوشش‌های انجام شده به‌طوری شایسته و بایسته به‌منصه ظهور نرسیده است. این می‌تواند ناشی از نبود الگویی فراگیر و راهبردی در این حوزه باشد. مطالعه حاضر به این پرسش کلیدی پاسخ می‌دهد که عوامل اصلی الگوی سیاست‌گذاری توسعه

پایدار مبتنی بر سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ کدامند، الگوی روابط میان این عوامل چگونه و اعتبار این الگو به چه میزان است؟

۱. مبانی نظری پژوهش

سیاست‌گذاری عمومی رابطه‌ای دوسویه بین دولت و شهروندان است. دولت با توسل به قوه قهریه مشروع، مصالح عمومی را با وضع قوانین و مقررات تأمین می‌کند و شهروندان نیز با فرمان‌برداری خودخواسته مشروعیت دولت را به رسمیت می‌شناسند و به سیاست‌های دولت در عرصه عمومی پایبند می‌مانند. در بحث سیاست‌گذاری عمومی، دولت نقش کلیدی ایفا می‌کند و می‌کوشد تا سیاست‌های عمومی را به نفع عامه مردم به‌پیش ببرد. از دهه ۱۹۹۰ به این سو علاوه بر نقش دولت در فرایند سیاست‌گذاری عمومی، ملاحظات نهادی نیز در رابطه با فرایند یاد شده در کانون توجه قرار گرفت. از منظر نهادی دولت علاوه بر نقش تنظیم‌گری و شکل‌دهی به سیاست‌های عمومی، به‌واسطه شکل‌دهی به محیط نهادی هم بر سیاست‌های توسعه فضایی منطقه‌ای اثرگذار است (ملک‌پور و قورچی، ۱۴۰۰). «سیاست» مجموعه‌ای از تصمیمات متعامل افراد سیاسی در خصوص تدوین اهداف و روش دستیابی به اهداف در شرایطی مشخص است، به شرطی که تصمیمات فوق‌الذکر به‌صورت قانونی در چهارچوب اختیارات افراد سیاسی اتخاذ شده باشد. بنابراین خط‌مشی‌گذاری عمومی به‌نوعی، همان فرایند تصمیم‌گیری را طی می‌کند (افراسیابی و ملکی، ۱۳۹۹).

«سیاست‌گذاری عمومی»^۱ مجموعه تصمیماتی است که به نام عموم از سوی حکومت اتخاذ شده و در شکل مقررات و دستورات به اجرا درمی‌آید و دارای تأثیرات مستقیم یا غیرمستقیم در زندگی همه شهروندان است (Jia et al., 2020). سیاست‌گذاری عمومی اشاره دارد به فعالیت‌های حکومتی و اهدافی که سبب انجام این فعالیت‌ها است. درواقع شامل همه آن چیزی است که حکومت انجام می‌دهد یا کنار می‌گذارد (Ewert et al., 2020). سیاست‌گذاری عمومی دانشی مسئله‌محور و با هدف غایی حل مسائل عمومی در راستای تأمین منافع عمومی است. از مهم‌ترین مصادیق «منفعت عمومی» می‌توان به توجه به مسائل زیست‌محیطی در جهت دستیابی به اهداف توسعه پایدار اشاره نمود. درست به همین دلیل است که مسائل مربوط به پایداری یکی از

ورودی‌های نظام خطمشی‌گذاری در کشورهای مختلف است (زاهدی و همکاران، ۱۳۹۳).

سیاست‌های توسعه پایدار هم می‌توانند از نوع خطمشی‌های اجرایی و هم از نوع خطمشی‌های تقنینی و حتی در مواردی هم که محیط زیست در خطر باشد، می‌توانند از نوع خطمشی‌های قضایی باشند. از طرفی سیاست‌گذاری عمومی جهت دستیابی به اهداف توسعه پایدار از منظر خرد و کلان باید در کانون توجه تصمیم‌گیرندگان و مدیران قرار گیرد (ممیوند و همکاران، ۱۳۹۸). ابزار اجرایی دولت‌ها برای انجام امور عمومی در حوزه رفاه و دستیابی به توسعه پایدار، سیاست‌گذاری عمومی است (Lara-Rubio et al., 2022). در سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه نیز اهمیت رفاه عمومی مدنظر قرار گرفته و اجرای سیاست‌های کلی با تصویب قوانین و مقررات لازم با تأکید بر ارکان زیر است:

۱. توانمندسازی و خوداتکایی اقشار و گروه‌های محروم در برنامه‌های مربوط به رفاه و تأمین اجتماعی؛
۲. ارتقای کیفیت و اصلاح ساختار بیمه‌های تأمین اجتماعی پایه (بیمه درمان، بازنشستگی، از کارافتادگی و ...) برای آحاد مردم؛
۳. ساماندهی تقاضا و ممانعت از تقاضای القایی و اجازه تجویز صرفاً بر اساس نظام سطح‌بندی و راهنماهای بالینی، طرح ژنریک و نظام دارویی ملی کشور و سیاست‌گذاری و نظارت کارآمد بر تولید، مصرف و واردات دارو، واکسن، محصولات زیستی و تجهیزات پزشکی با هدف حمایت از تولید داخلی و توسعه صادرات؛
۴. تأمین امنیت غذایی و بهره‌مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم، مطلوب و کافی، آب‌وهوای پاک، امکانات ورزشی همگانی و فراورده‌های بهداشتی ایمن همراه با رعایت استانداردهای ملی و معیارهای منطقه‌ای و جهانی؛
۵. تولید نظام سلامت شامل سیاست‌گذاری‌های اجرایی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، ارزشیابی و نظارت؛
۶. افزایش و بهبود کیفیت و ایمنی خدمات و مراقبت‌های جامع و یکپارچه سلامت در قالب شبکه بهداشتی و درمانی منطبق بر نظام سطح‌بندی و ارجاع؛
۷. فرهنگ‌سازی و ایجاد زمینه‌ها و ترتیبات لازم برای تحقق سیاست‌های کلی جمعیت.

در ایران نیز این موضوع مورد تأکید بسیاری است. بر اساس این رویکرد است که قانون اساسی ایران در اصول متعددی به رفاه عمومی اشاره دارد. در همین راستا قانون نظام رفاه و تأمین اجتماعی در تاریخ ۱۳۸۳/۰۲/۲۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید (پارسا و همکاران، ۱۳۹۹). جهت اجرایی نمودن سیاست‌های مدون، مداخلات هدفمند و آگاهانه دولت از طریق خط‌مشی‌گذاری اجرایی می‌گردد. تدوین خط‌مشی فرایندی است که طی آن یک تصمیم معتبر اتخاذ و تعریف اجرا در واقع فرایند انجام تصمیم مذکور است. اجرای خط‌مشی مجموعه‌ای منسجم از فرایند تعامل میان هدف‌گذاری و اقدام جهت دستیابی به هدف مد نظر است (آلوانی و همکاران، ۱۳۹۷). خط‌مشی‌گذاری عامل اصلی موفقیت برنامه‌های بلندمدت در بخش عمومی است. از آنجاکه اجرا نباید از تدوین جدا باشد باید تمهیدات خاصی در مرحله شکل‌گیری خط‌مشی در نظر گرفته شود. بنابراین خط‌مشی‌گذاری ضامن اصلی موفقیت در پیاده‌سازی سیاست‌های کلان در سازمان‌های دولتی است (Figueira et al., 2018).

با وجود اهمیت بحث سیاست‌گذاری عمومی، سیر تکامل مکاتب این حوزه نشان می‌دهد که مفروضات اساسی مکاتب سنتی در حال حاضر مورد انتقاد شدید واقع شده است. اکنون جایگزینی رویکردهای گذشته با پارادایم جدید مورد اذعان صاحب‌نظران است (شریف و نقوی، ۱۳۹۹). یکی از حوزه‌های بسیار اهمیت بحث پایداری و توسعه پایدار است که باید در سیاست‌گذاری عمومی مورد نظر قرار گیرد. پایداری به معنای پاسخ‌گویی به نیازهای امروز بدون به مخاطره انداختن نیازمندی‌های نسل آینده است. این وظیفه‌ای است که دولت‌ها باید در سیاست‌گذاری خود به آن عنایت ویژه‌ای داشته باشند (Lawford et al., 2020). از سوی دیگر سیاست‌گذاری عمومی از مناظر مختلفی قابل بررسی است که یکی از این مناظر حوزه رفاه عمومی است. خدمات رفاهی از خدمات غیرسیاسی بوده و شامل مسکن، مددکاری اجتماعی، تأمین اجتماعی و آموزش می‌شوند. هدف اصلی سیاست‌های مذکور کاهش ناعدالتی و ارتقای رفاه انسانی است. اما کم‌کم دامنه آن از مفهوم اولیه خود فراتر رفته و شامل مواردی نظیر تغذیه، بهداشت، ایجاد اشتغال و سایر خدمات دولتی نیز می‌شود (خسروی و برزنجی، ۱۳۹۸). رفاه عمومی را می‌توان محور اصلی توسعه پایداری دانست که افزایش امنیت انسانی و رضایتمندی اجتماعی را امکان‌پذیر می‌سازد. به عبارت دیگر مفهوم پایداری در توسعه، با بسترسازی برای افزایش رفاه عمومی میسر می‌شود. این مسئله از طریق بهبود زیرساخت‌ها، افزایش امکانات و تسهیلات رفاهی و توزیع متناسب و عادلانه امکانات و تسهیلات رفاهی صورت می‌گیرد (Song & Mei, 2021). توسعه پایدار برای پاسخ به

معضلات اقتصادی، محیط زیستی و اجتماعی دنیای امروز از سوی دانشمندان مطرح و به‌طور گسترده توسط دولت‌ها، نهادهای بین‌المللی، سازمان‌های دولتی و غیردولتی و شرکت‌های انتفاعی و غیرانتفاعی مورد پذیرش قرار گرفته است. در این راستا ارائه الگویی جهت نهادینه شدن سیاست‌گذاری توسعه پایدار الزامی است (ملک و کمالی، ۱۳۹۲). توسعه پایدار یک چشم‌انداز جدید و بااهمیت در سیاست‌گذاری عمومی است که پیاده‌سازی آن نیازمند وجود الگویی فراگیر است که چهارچوب اجرایی لازم را فراهم آورد. طراحی چنین الگویی باید از دیدگاه خبرگان و مدیران آگاه از مسائل توسعه پایدار صورت گیرد (رضائی، ۱۳۹۹).

به‌طور کلی با وجود اهمیت رفاه عمومی از منظر ملی و بین‌المللی، جمهوری اسلامی به‌رغم تلاش‌های زیاد برای ایجاد رفاه در کشور از جایگاه خوبی برخوردار نیست. حتی در دو منطقه منا (آفریقا و خاورمیانه) و کشورهای اسلامی نیز جایگاه ایران خوب نیست. در بررسی موسسه «لگاتوم»^۱ در سال ۲۰۲۱ با توجه به شاخص‌های رفاه عمومی، ایران در بین ۱۶۷ کشور با دو پله سقوط نسبت به سال گذشته، رتبه ۱۲۳ را به خود اختصاص داد. در زمینه آزادی فردی، محیط‌زیست و شرایط کسب‌وکارها وضعیت این شاخص بسیار بد و در میان ده کشور آخر در دنیا قرار دارد (Legatum, 2022). عوامل و فرایندهای متعددی به‌عنوان تسهیل‌کننده اهداف، برنامه‌ها و سیاست‌گذاری عمومی توسعه کشور وجود دارند که در این میان حضور نخبگان در سازمان‌های دولتی برجسته‌ای دارند (موثقی و شایسته، ۱۳۹۲). مسئله اساسی در اینجا حضور و نقش نخبگان در فرایند سیاست‌گذاری و دسترسی به اجماع و انسجام فکری نزد نخبگان جامعه است. تجربه موفق کشورهای صنعتی بر این موضوع دلالت دارد که نخستین شرط موفقیت اجتماعی آن است که دولت بر نقش نخبگان سیاسی تمرکز داشته و از طریق دستیابی به انسجام فکری با آنان به ثبات سیاسی دست پیدا کند (جلالی و غلامی، ۱۳۸۹).

۲. پیشینه پژوهش

در جدول (۱)، پیشینه پژوهشی مربوط به ارائه الگوی مطلوب سیاست‌گذاری عمومی در حوزه رفاه با عاملیت نخبگان برای نیل به توسعه پایدار ارائه شده است:

1. Legatum

جدول ۱: پیشینه پژوهش

محقق/سال	هدف	نتایج
سلیمی و همکاران (۱۴۰۰)	چگونگی تأثیر فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی بر رفتار سیاست خارجی	نتایج نشان داد که هنجارهای فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی منجر به تکوین نقش ملی دولت برای ج.ا. ایران شده و متناسب با آن، رویکردهای رفتاری نظیر فراملی‌گرایی، استقلال‌طلبی و تجدیدنظرطلبی در سیاست خارجی ج.ا. ایران را سبب شده است.
رضایی (۱۴۰۰)	طراحی چهارچوب سیاست‌گذاری توسعه پایدار	نتایج پژوهش نشان داد که اهداف «صنعت، زیرساخت و نوآوری»، «آب سالم و بهداشتی»، «مشارکت برای اجرای اهداف» و «صلح، عدالت و نهادهای توانمند» به‌عنوان مهم‌ترین اهداف جهت‌گیری در ایران شناخته شده است.
افراسیابی و ملکی (۱۳۹۹)	بررسی ابعاد خط‌مشی‌گذاری عمومی مبتنی بر عدالت و مشارکت از دیدگاه اسلام	نتایج پژوهش نشان داد کشف توانمندی‌های افراد، قطعیت آن قابلیت‌ها، افزایش توانمندی‌ها، توسعه منابع انسانی، پاسخ‌گویی و شفافیت در این حوزه حائز اهمیت هستند.
حسین‌زاده (۱۳۹۸)	نخبگان سیاسی، کارکرد فرهنگی و امنیت ملی	یافته‌های پژوهش حاکی از این است که بین وضعیت موجود عملکرد نخبگان با انتظارات جامعه از آن‌ها (وضعیت مطلوب) تفاوت معنی‌داری در حوزه‌های مورد اشاره وجود دارد.
برزگر و حسین‌زاده (۱۳۹۵)	عقلانیت سیاست‌گذاری عمومی در ایران	نتایج پژوهش نشان از عدم توجه سیاست‌گذاران به تمهیدات اجرایی دارد.
Smallman (2021)	بررسی مشارکت نخبگان در سیاست‌گذاری‌های مرتبط با توسعه فناوری	بر اساس نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش مشخص شد که در حال حاضر میزان توجه دولت به حضور نخبگان - در مقایسه با دو دهه پیش - افزایش یافته است. یکی از دلایل عدم مشارکت نخبگان در سیاست‌گذاری‌ها، این است که هنوز تعریف مشخصی از یک نخبه در نظام سیاست‌گذاری بریتانیا وجود ندارد.

محقق/سال	هدف	نتایج
Chen et al (2021)	نوآوری در سیستم خدمات عمومی در راستای رفاه اجتماعی	نتایج نشان داد شهروندانی که از قیمت‌های همراه با یارانه استفاده می‌کنند کمتر نسبت به تأخیر خدمات حساس هستند و سیاست یارانه می‌تواند به‌طور مؤثر زمان انتظار را افزایش دهد. سیاست ارائه خدمات عمومی دولتی به‌صورت نرخ آزاد و نرخ همراه با یارانه‌ها، می‌تواند به‌طور مؤثر انتظار برای سیستم آزاد را بهبود بخشد و رفاه اجتماعی را از طریق این سیستم دوجانبه را بهبود بخشد. همچنین می‌تواند به ارائه یک قیمت بهینه برای به حداکثر رساندن رفاه اجتماعی کل سیستم خدمات عمومی منجر شود.
Hassan et al (2020)	بررسی نقش نخبگان در فرایندهای سیاست‌گذاری توسعه پایدار	بر اساس نتایج به‌دست‌آمده مشخص شد که تداوم ساختارهای حکمرانی سلسله‌مراتبی مانع اجرای مؤثر سیاست گردشگری می‌شود. درعین حال مشخص شد که از زمان مشارکت فعال نخبگان در بخش سیاست‌گذاری، پیشرفت‌های زیادی در گردشگری پایدار که در نهایت به توسعه پایدار منجر می‌شود، صورت گرفته است.

۳. روش‌شناسی پژوهش

نوع پژوهش: پژوهش حاضر از نظر هدف یک پژوهش توسعه‌ای-کاربردی است که درصدد ارائه الگوی سیاست‌گذاری رفاه عمومی جهت نیل به توسعه پایدار مبتنی بر چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی است. بر اساس شیوه گردآوری داده‌ها یک پژوهش غیرآزمایشی (توصیفی) است که با شیوه پیمایش مقطعی انجام می‌شود. از نظر شیوه تحلیل داده‌ها نیز یک پژوهش آمیخته (کیفی-کمی) است.

۳-۱. جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه مشارکت‌کنندگان در بخش کیفی شامل خبرگان نظری (اساتید مدیریت دولتی) و خبرگان تجربی (مدیران و معاونین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) است. ملاک انتخاب خبرگان تجربی، حداقل پانزده سال سابقه مدیریت و حداقل مدرک کارشناسی ارشد است. خبرگان نظری نیز شامل اساتید باسابقه دانشگاهی است که در حوزه سیاست‌گذاری رفاه عمومی صاحب‌نظر بوده‌اند. نمونه‌گیری با روش هدفمند انجام شد و با ۱۱ مصاحبه اشباع نظری حاصل گردید. جامعه آماری بخش کمی شامل مدیران

و کارشناسان سازمان‌ها و اداره‌های وزارت رفاه در شهر تهران است. در این مطالعه از قاعده «تحلیل توان»^۱ کوهن (۱۹۹۲) و نرم‌افزار G*Power برای محاسبه حجم نمونه استفاده شد. با استفاده از قاعده تحلیل توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد با اندازه اثر^۲ ۰/۱۵ و قدرت آماری ۸۰ درصد حداقل حجم نمونه ۱۰۸ نفر برآورد گردید. چون جامعه آماری همگن است برای نمونه‌گیری از روش تصادفی ساده استفاده شد و فرایند نمونه‌گیری تا دستیابی به ۱۰۸ نفر ادامه پیدا کرد.

ابزار گردآوری داده‌ها: ابزار اصلی گردآوری داده‌های پژوهش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و پرسش‌نامه محقق‌ساخته است. مصاحبه شامل ۶ پرسش اولیه بوده است. پرسش‌نامه پژوهش شامل ۸ سازه اصلی و ۱۱ گویه با طیف لیکرت پنج درجه است.

برای بررسی اعتبار بخش کیفی از روش «هولستی»^۳ (درصد توافق مشاهده شده) استفاده شده است. میزان توافق دو کدگذار در این روش ۰/۷۱۲ به دست آمده است که از ۰/۶ بیشتر است بنابراین تحلیل کیفی از اعتبار کافی برخوردار است (Holsti, 1969). برای سنجش اعتبار پرسش‌نامه از روایی محتوا (نظرخواهی از خبرگان) استفاده شد و اعتبار آن تأیید گردید. همچنین آلفای کرونباخ کلی پرسش‌نامه در یک مطالعه مقدماتی ۰/۸۵۶ به دست آمد. پس از توزیع پرسش‌نامه در نمونه منتخب روایی پرسش‌نامه با سه روش روایی سازه، همگرا و واگرا بررسی شد. مقدار AVE برای تمامی متغیرهای باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد. برای محاسبه پایایی نیز پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ هر یک از ابعاد پژوهش محاسبه شده است. میزان پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ تمامی ابعاد باید بزرگ‌تر از ۰/۷ باشد (داوری و رضازاده، ۱۳۹۲؛ آذر و غلامزاده، ۱۳۹۸). نتایج مربوط به هر یک از این شاخص‌ها در برازش بیرونی مدل ارائه شد.

روش تحلیل داده‌ها: برای شناسایی مقوله‌های پژوهش از تحلیل کیفی مضمون استفاده شد. برای اعتبارسنجی الگو از روش حداقل مربعات جزئی استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها در فاز کیفی با نرم‌افزار Maxqda و در فاز کمی با نرم‌افزار Smart PLS انجام شد.

1. Power Analysis
2. Effect size
3. Holsti

۴. یافته‌های پژوهش

در بخش کیفی از دیدگاه ۱۱ نفر از خبرگان سیاست‌گذاری عمومی استفاده شد. در جدول (۲)، ویژگی مشارکت‌کنندگان بخش کیفی ارائه شده است:

جدول ۲: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان بخش کیفی

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی	فراوانی	درصد
وضعیت	خبرگان تجربی	۶
	خبرگان نظری	۵
سابقه کاری	۱۵ تا ۲۰ سال	۷
	بالای ۲۰ سال	۴
تحصیلات	کارشناسی ارشد	۳
	دکتری	۸
	کل	۱۱
		۱۰۰

در بخش کمی نیز از دیدگاه ۱۰۸ نفر از کارشناسان حوزه رفاه عمومی استفاده شد. در جدول (۳)، ویژگی مشارکت‌کنندگان بخش کمی ارائه شده است.

جدول ۳: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه آماری بخش کمی

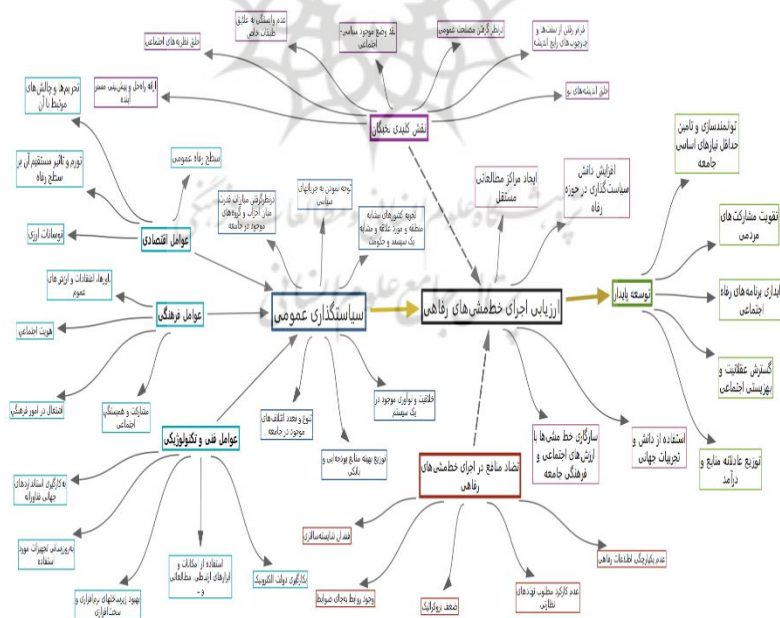
ویژگی‌های جمعیت‌شناختی	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۸۷
	زن	۲۱
سن	۳۰ تا ۴۰ سال	۲۴
	۴۰ تا ۵۰ سال	۶۹
	بیشتر از ۵۰ سال	۱۵
	کارشناسی	۲۰
	کارشناسی ارشد	۵۶
	دکتری	۳۲
سابقه کاری	کمتر از ۵ سال	۲۹
	۵ تا ۱۰ سال	۲۴
	۱۰ تا ۲۰ سال	۳۲
	بیش از ۲۰ سال	۲۳
	کل	۱۰۸
		۱۰۰

نتایج مصاحبه‌ها با تحلیل کیفی و مبتنی بر روش شش مرحله‌ای «اترید-استرلینگ»^۱ (۲۰۰۱) مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت در مرحله کدگذاری باز ۲۳۶ کد شناسایی گردید. سپس از طریق کدگذاری محوری به ۳ مضمون فراگیر، ۸ مضمون سازمان‌دهنده و ۴ مضمون پایه دست پیدا شد. خلاصه نتایج در جدول (۴)، ارائه شده است.

جدول ۴: شاخص‌های الگوی پژوهش

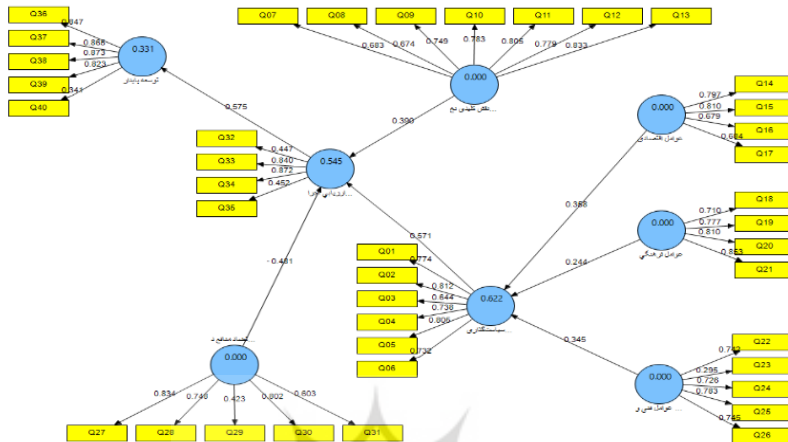
مضامین پایه	سازمان‌دهنده	فراگیر
۱. سطح رفاه عمومی	عوامل اقتصادی	عوامل زیربنایی
۲. تحریم‌ها و چالش‌های مرتبط با آن		
۳. تورم و تأثیر مستقیم آن بر سطح رفاه		
۴. نوسانات ارزی		
۵. باورها، اعتقادات و ارزش‌های عموم	عوامل فرهنگی	
۶. مشارکت و همبستگی اجتماعی		
۷. هویت اجتماعی		
۸. اشتغال در امور فرهنگی		
۹. به‌کارگیری دولت الکترونیک	عوامل فنی و تکنولوژیکی	
۱۰. استفاده از امکانات و ابزارهای ارتباطی، مطالعاتی و ...		
۱۱. بهبود زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری		
۱۲. به‌روزرسانی تجهیزات مورد استفاده		
۱۳. به‌کارگیری استانداردهای جهانی فناوریانه	سیاست‌گذاری عمومی	عوامل راهبردی
۱۴. توجه نمودن به جریان‌های سیاسی		
۱۵. در نظر گرفتن مبارزات قدرت میان احزاب و گروه‌های موجود در جامعه		
۱۶. توزیع بهینه منابع بودجه‌ای و بانکی		
۱۷. تنوع و تعدد ائتلاف‌های موجود در جامعه		
۱۸. تجربه کشورهای مشابه منطقه و موردعلاقه		
۱۹. خلاقیت و نوآوری موجود در یک سیستم	نقش کلیدی نخبگان	
۲۰. خلق اندیشه‌های نو		
۲۱. فراتر رفتن از سنت‌ها و چهارچوب‌های رایج اندیشه		
۲۲. در نظر گرفتن مصلحت عمومی		
۲۳. نقد وضع موجود سیاسی-اجتماعی		
۲۴. عدم وابستگی به علایق طبقات خاص		
۲۵. خلق نظریه‌های اجتماعی		

فرآگیر	سازمان دهنده	مضامین پایه
	تضاد منافع در اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	۲۶. ارائه راه‌حل و پیش‌بینی مسیر آینده
		۲۷. عدم یکپارچگی اطلاعات رفاهی
		۲۸. عدم کارکرد مطلوب نهادهای نظارتی
		۲۹. ضعف بروکراتیک
		۳۰. وجود روابط به‌جای ضوابط
		۳۱. فقدان شایسته‌سالاری
	ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	۳۲. سازگاری خط‌مشی‌ها با ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه
		۳۳. استفاده از دانش و تجربیات جهانی
		۳۴. افزایش دانش سیاست‌گذاری در حوزه رفاه
		۳۵. ایجاد مراکز مطالعاتی مستقل
پیامدها	توسعه پایدار	۳۶. توانمندسازی و تأمین حداقل نیازهای اساسی جامعه
		۳۷. تقویت مشارکت‌های مردمی
		۳۸. پایداری برنامه‌های رفاه اجتماعی
		۳۹. گسترش عقلانیت و بهزیستی اجتماعی
		۴۰. توزیع عادلانه منابع و درآمد

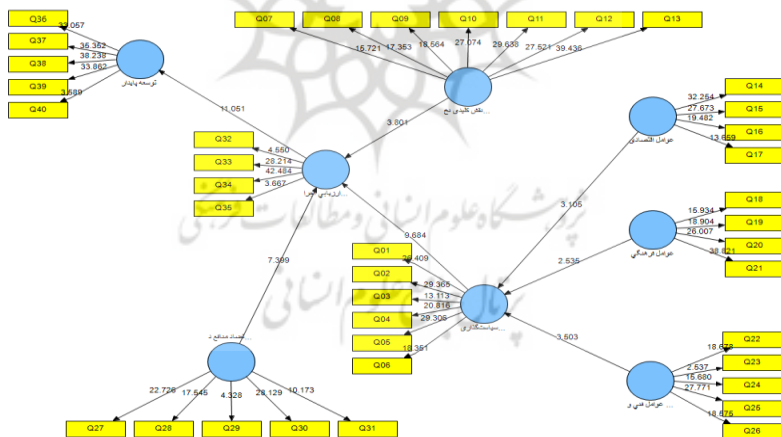

شکل ۱: الگوی پژوهش

پس از ارائه الگوی سیاست‌گذاری رفاه عمومی جهت نیل به توسعه پایدار، به اعتبارسنجی مدل اقدام شد. در شکل ۲(۲)، مدل ساختاری نهایی و در شکل ۳(۳)، مقدار آماره t ارائه شده است.

شکل ۲: تکنیک حداقل مربعات جزئی مدل کلی پژوهش (تخمین استاندارد)

شکل ۳: تکنیک حداقل مربعات جزئی مدل کلی پژوهش (معناداری)

نتایج مندرج در شکل ۲(۲) و ۳(۳) نشان می‌دهد بار عاملی در تمامی موارد از ۰/۵ بیشتر بوده و آماره t نیز از ۱/۹۶ بیشتر است. بنابراین سازه‌ها به‌درستی موردسنجش

قرار گرفته‌اند. خلاصه نتایج ارزیابی برازش مدل اندازه‌گیری در جدول ۵(۵)، ارائه شده است.

جدول ۵: ارزیابی برازش بخش اندازه‌گیری الگوی سیاست‌گذاری رفاه عمومی جهت نیل به توسعه پایدار

سازه‌های اصلی	AVE	پایایی ترکیبی (CR)	آلفای کرونباخ
ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	۰/۵۱۷	۰/۷۶۲	۰/۸۰۲
تضاد منافع در اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	۰/۵۲۸	۰/۸۱۹	۰/۷۲۱
توسعه پایدار	۰/۶۰۴	۰/۸۷۷	-۸۱
سیاست‌گذاری عمومی	۰/۵۶۷	۰/۸۸۷	۰/۸۴۶
عوامل اقتصادی	۰/۵۵۵	۰/۸۳۲	۰/۷۳۱
عوامل فرهنگی	۰/۶۲۳	۰/۸۶۸	۰/۷۹۸
عوامل فنی و تکنولوژیکی	۰/۵۶۶	۰/۸۰۲	۰/۷۸۷
نقش کلیدی نخبگان	۰/۵۷۷	۰/۹۰۵	۰/۸۷۷

(منبع: یافته‌های پژوهش)

خلاصه نتایج آزمون روابط میان سازه‌های اصلی در جدول ۶ آمده است.

جدول ۶: خلاصه نتایج آزمون روابط میان سازه‌های اصلی

رابطه	ضریب تأثیر	آماره t	نتیجه
عوامل اقتصادی ← سیاست‌گذاری عمومی	۰/۳۵۸	۳/۱۰۵	تأیید
عوامل فرهنگی ← سیاست‌گذاری عمومی	۰/۲۴۴	۲/۵۳۵	تأیید
عوامل فنی و تکنولوژیکی ← سیاست‌گذاری عمومی	۰/۳۴۵	۳/۵۰۳	تأیید
سیاست‌گذاری عمومی ← ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	۰/۵۷۱	۹/۶۸۴	تأیید
نقش کلیدی نخبگان ← ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	-۳۹	۳/۸۰۱	تأیید
تضاد منافع ← ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	۰/۴۸۱	۷/۳۹۹	تأیید
ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی ← توسعه پایدار	۰/۵۷۵	۱۱/۰۵۱	تأیید

(منبع: یافته‌های پژوهش)

خلاصه نتایج ارزیابی برازش مدل در جدول (۷)، ارائه شده است.

جدول ۷: ارزیابی برازش بخش ساختاری الگوی سیاست گذاری رفاه عمومی جهت نیل به توسعه پایدار

قدرت پیش بینی مدل	ضریب تعیین (R ²)	ارتباط پیش بین (Q ²)	اندازه اثر (F ²)	GOF
ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	۰/۵۴۵	۰/۲۱۲	۰/۱۷۷	۰/۵۳۲
تضاد منافع در اجرای خط‌مشی‌های رفاهی	-	-	۰/۲۵۵	
توسعه پایدار	۰/۳۳۱	۰/۱۸۳	-	
سیاست گذاری عمومی	۰/۶۲۲	۰/۳۲۷	۰/۳۸۶	
عوامل اقتصادی	-	-	۰/۲۶۳	
عوامل فرهنگی	-	-	۰/۳۶۸	
عوامل فنی و تکنولوژیکی	-	-	۰/۲۱۸	
نقش کلیدی نخبگان	-	-	۰/۴۳۴	

(منبع: یافته‌های پژوهش)

از شاخص ضریب تعیین (R²) و شاخص ارتباط پیش بین (Q²) برای سنجش قدرت پیش‌بینی مدل استفاده شد. این دو شاخص برای متغیرهای درون‌زا محاسبه می‌شوند (چین^۱، ۱۹۹۸). ضریب تعیین سازه سیاست‌گذاری رفاه عمومی جهت نیل به توسعه پایدار ۰/۳۳۱ به‌دست‌آمده است که نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل توانستند ۳۳ درصد از تغییرات این سازه را تبیین کنند. چنانچه شاخص ارتباط مثبت باشد نیز قابلیت پیش‌بینی مدل مطلوب است (هنسلر^۲ و همکاران، ۲۰۱۵). نتایج نشان می‌دهد قدرت پیش‌بینی مطلوب است. شاخص GOF توسط «تننهاوس»^۳ و همکاران (۲۰۰۴) ابداع و «وتزلز»^۴ و همکاران (۲۰۰۹) سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۲۶ و ۰/۳۷ را تحت عنوان مقادیر ضعیف، مقادیر متوسط و مقادیر قوی برای GOF معرفی کردند. در این پژوهش، شاخص GOF مقدار ۰/۵۳۲ به‌دست‌آمده که نشان می‌دهد مدل از برازش خوبی برخوردار است.

1. Chin
2. Henseler
3. TenenHouse
4. Wetzels

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

هر پژوهشی با هدف استفاده از نتایج آن برای بهبود امور و یا تغییر شرایطی صورت می‌گیرد. نتایج حاصل از این پژوهش نیز می‌تواند مورد استفاده مدیران و نخبگان و صاحب‌نظران در حوزه سیاست‌گذاری عمومی و مدیران سیاست‌گذاری عمومی در حوزه رفاه قرار گیرد که در محیط‌های پویا و پیچیده امروزه قرار دارند و به دنبال استفاده از ارائه الگوی مطلوب سیاست‌گذاری عمومی در حوزه رفاه با عاملیت نخبگان برای نیل به توسعه پایدار می‌باشند.

بر اساس نتایج پژوهش و روابط میان سازه‌های اصلی (بخش ساختاری) نشان داده شد که ضریب تأثیر عوامل اقتصادی بر سیاست‌گذاری عمومی مقدار $0/358$ (آماره t نیز $3/105$)، ضریب تأثیر عوامل فرهنگی بر سیاست‌گذاری عمومی مقدار $0/244$ (آماره t نیز $2/535$) و ضریب تأثیر عوامل فنی و تکنولوژیکی بر سیاست‌گذاری عمومی مقدار $0/345$ (آماره t نیز $3/503$) به‌دست آمده است؛ بنابراین عوامل اقتصادی، فرهنگی، فنی و تکنولوژیکی بر سیاست‌گذاری عمومی تأثیر مثبت و معناداری دارند. در نتایج مطالعات چن و همکاران (۲۰۲۱) و «لارا-روبیو» و همکاران (۲۰۲۲) نیز به اهمیت مؤلفه‌هایی نظیر عوامل فرهنگی و فنی اشاره شده و از این منظر با نتایج پژوهش حاضر هم‌خوانی دارد.

همچنین مشخص گردید ضریب تأثیر سیاست‌گذاری عمومی بر ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی مقدار $0/571$ (آماره t نیز $9/684$)، ضریب تأثیر نقش کلیدی نخبگان بر ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی مقدار 39 - (آماره t نیز $3/801$) و ضریب تأثیر تضاد منافع در اجرای خط‌مشی‌های رفاهی بر توسعه پایدار مقدار $0/481$ (آماره t نیز $7/399$) به‌دست آمده است بنابراین این عوامل بر ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی تأثیر مثبت و معناداری دارد. در نتایج مطالعات شریف و نقوی (۱۳۹۹) و رضائی (۱۳۹۹) نیز به اجرای خط‌مشی‌های رفاهی و اهمیت آن اشاره شده و از این منظر با نتایج پژوهش حاضر سازگار است.

در نهایت دستاوردهای پژوهش نشان داد که تأثیر ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی بر توسعه پایدار مقدار $0/575$ (آماره t نیز $11/051$): ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی بر توسعه پایدار تأثیر مثبت و معناداری دارد. این مهم نیز در مطالعه افراسیابی و ملکی (۱۳۹۹) به تأیید رسیده است.

پیشنهادهای

به مدیران ذی‌ربط جهت ارائه الگوی مطلوب سیاست‌گذاری عمومی در حوزه رفاه با عاملیت نخبگان برای نیل به توسعه پایدار پیشنهاد می‌شود به جریان‌های سیاسی توجه نمایند و مبارزات قدرت میان احزاب و گروه‌ها را در نظر بگیرند و منابع بودجه‌ای و بانکی را به‌صورت بهینه توزیع نمایند و به خلاقیت و نوآوری در یک سیستم توجه کنند و همچنین تجربه کشورهای مشابه منطقه و مورد علاقه را مورد بررسی و توجه قرار دهند.

جهت نقش‌کلیدی نخبگان پیشنهاد می‌شود اندیشه‌های نو خلق کنند، از سنت‌ها و چهارچوب‌های رایج اندیشه فراتر روند و مصلحت عمومی را در نظر بگیرند و وضع موجود سیاسی-اجتماعی را نقد کنند و به علایق طبقات خاص وابستگی نداشته باشند و نظریه‌های اجتماعی خلق کنند و راه‌حل ارائه دهند و مسیر آینده را پیش‌بینی نمایند. جهت عوامل اقتصادی پیشنهاد می‌شود به سطح رفاه عمومی توجه کنند و تحریم‌ها و چالش‌های مرتبط با آن را مورد بررسی و توجه قرار دهند و تورم و تأثیر مستقیم آن بر سطح رفاه را بررسی کنند و به نوسانات ارزی توجه کنند.

جهت عوامل فرهنگی پیشنهاد می‌شود به باورها، اعتقادات و ارزش‌های عموم توجه کنند و به مشارکت و همبستگی اجتماعی و هویت اجتماعی توجه داشته باشند و به امور فرهنگی مشغول باشند.

همچنین پیشنهاد می‌شود دولت الکترونیک را به کار گیرند و از امکانات و ابزارهای ارتباطی، مطالعاتی و ... استفاده کنند و زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری را بهبود دهند و تجهیزات مورد استفاده را به‌روزرسانی کنند و استانداردهای جهانی فناوریانه را به کار گیرند.

جهت ارزیابی اجرای خط‌مشی‌های رفاهی پیشنهاد می‌شود خط‌مشی‌ها با ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه سازگاری داشته باشند و از دانش و تجربیات جهانی استفاده کنند و دانش سیاست‌گذاری در حوزه رفاه را افزایش دهند و مراکز مطالعاتی مستقل ایجاد کنند.

علاوه بر موارد مذکور جهت توسعه پایدار پیشنهاد می‌شود توانمندسازی را اجرا کنند و حداقل نیازهای اساسی جامعه را تأمین کنند و مشارکت‌های مردمی را تقویت کنند و عقلانیت و بهزیستی اجتماعی را گسترش دهند و منابع و درآمد را عادلانه توزیع نمایند.

جهت رفع تضاد منافع در اجرای خط‌مشی‌های رفاهی پیشنهاد می‌شود اطلاعات رفاهی یکپارچگی داشته باشند و نهادهای نظارتی کارکرد مطلوب داشته باشند و ضعف‌های بوروکراتیک را شناسایی و برطرف کنند و ضوابط را به‌جای روابط برقرار کنند و شایسته‌سالاری را مبنا قرار دهند.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی

این مقاله حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان

تمام نویسندگان در آماده‌سازی این مقاله مشارکت کرده‌اند.

تعارض منافع

بنا به اظهار نویسندگان، در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

تعهد کپی‌رایت

طبق تعهد نویسندگان، حق کپی‌رایت (CC) رعایت شده است.

References

- Afrasiabi, Roya; Maleki, Azam. (2020). Examining the dimensions of public policy from the perspective of Islam with an emphasis on justice and participation, *Quarterly Journal of Modern Research Approaches in Management and Accounting*, 4 (29), 1-15. (In Persian)
- Alvani, Mehdi, Kazemi, Sasan; Jamshidi, Mina. (2018), Executive strategies in the country's oil industry based on the prioritization of factors affecting the implementation of policies in that field, *Economic Strategy Quarterly*, 7 (25), 42-7. (In Persian)
- Attride-Stirling, J. (2001). Thematic networks: an analytic tool for qualitative research. *Qualitative research*, 1(3), 385-405.
- Azar, Adel; Gholamzadeh, Rasul. (2018). Partial least squares, Tehran: Negah Danesh Publications. (In Persian)
- Barzegar, Ebrahim, Hosseinzadeh, Sayad. (2016). Investigating the rationality of public policy making in Iran: a case study of "Subsidy Targeting Law". *Public Policy Quarterly*, 2(1), 51-79. (In Persian)
- Chen, J., Walker, R. M., & Sawhney, M. (2021). Public service innovation: a typology. *Public Management Review*, 22(11), 1674-1695.
- Chin, W. W. (1998). The partial least squares approach to structural equation modeling. *Modern methods for business research*, 295(2), 295-33.
- Davari, Ali; Rezazadeh, Arash. (2013). Structural equation modeling with PLS software, Tehran: Jihad Academic Press. (In Persian)
- Ewert, B., Loer, K., & Thomann, E. (2020). Beyond nudge: advancing the state-of-the-art of behavioural public policy and administration. *Policy & Politics*, 207, 196-205.
- Figueira, I., Domingues, A. R., Caeiro, S., Painho, M., Antunes, P., Santos, R., ... & Ramos, T. B. (2018). Sustainability policies and practices in public sector organisations: The case of the Portuguese Central Public Administration. *Journal of Cleaner Production*, 202, 616-630.
- Hassan, A., Kennell, J., & Chaperon, S. (2020). Rhetoric and reality in Bangladesh: Elite stakeholder perceptions of the implementation of tourism policy. *Tourism Recreation Research*, 45(3), 307-322.
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A new criterion for assessing discriminant validity in variance-based structural equation modeling. *Journal of the academy of marketing science*, 43(1), 115-135.
- Holsti, O. R. (1969). Content analysis for the social sciences and humanities, Reading, MA: Addison-Wesley.
- Hort, S., Aidukaite, J., & Ainsaar, M. (2022). Current trends in social welfare policies toward the older people in the Baltic and Nordic countries: an explorative study. *Journal of Baltic Studies*, 53(2), 147-167.
- Ilicheva, L., Ilicheva, M., & Masolletti, M. (2021). Ecological Sustainability and Social Welfare: Current Risks and Perspectives. Available at SSRN 37(2), 39-757.
- Islami, Ruhollah; Bardbari, Maryam. (2022). Systematic analysis of general insurance policy cycle in Iran. *Strategic Policies*, 10(37), 216-244. (In Persian)

- Jalali, Reza; Gholami, Mehdi. (2019). The intellectual coherence of the political elites within the government and the formation of stability in the political system. *Management Science Research*, 4 (10), 225-244. (In Persian)
- Jia, M., Liu, Y., Lieske, S. N., & Chen, T. (2020). Public policy change and its impact on urban expansion: An evaluation of 265 cities in China. *Land Use Policy*, 97(2), 7344-754.
- Karimi, Farzad; Hashemi, Mehdi. (2022). Evaluation of the competence of the Commission of Article 12 of Urban Lands according to the procedure of the courts in relation to the government's policy making for public welfare. *Urban Environment Policy*, 1(3), 91-104. (In Persian)
- Karimpour, Seyed Eisa; Abedini, Samad; Azizkhani, Iqbale. (2021). Studying the role of good governance quality in public welfare. *Sociological Studies*, 14(51), 27-47. (In Persian)
- Khosravi, Malektaj; Barzanjeh, Rahmat. (2019). The impact of public policy from the perspective of public welfare on social and political development in Iran, *Political Studies Quarterly*, 11 (44), 49-70. (In Persian)
- Lara-Rubio, J., Navarro-Galera, A., Buendía-Carrillo, D., & Gómez-Miranda, M. E. (2022). Analysing financial risks of local governments to design sustainability policies for public services: An empirical study by the population size. *Cities*, 128, 46(7), 705-724.
- Lawford, R. G., Mohtar, R., & Engel-Cox, J. A. (2020). Achieving Water-Energy-Food Nexus Sustainability: A Science and Data Need or a Need for Integrated Public Policy?. *Frontiers in Environmental Science*, 8, 132.
- Lazonick, W. (2022). Investing in Innovation: A Policy Framework for Attaining Sustainable Prosperity in the United States. Institute for New Economic Thinking Working Paper Series, 182(4), 24-27.
- Legatum. (2022). <https://www.prosperity.com/rankings>.
- Mahdizadeh, Javad; Mahmoudi, Hamid; Ziyai, Saman. (2022). Investigating the relationship between economic freedom and social welfare in Iran based on the Amartiasen index of social welfare. *Financial Economics*, 16(58), 281-308. (In Persian)
- Malekpour, Behzad; Ghorchi, Morteza. (2021). Public policy and regional development from the perspective of institutional approach. *Spatial Planning*, 11(2), 123-142. (In Persian)
- Malik, Hamid; Kamali, Yahya. (2013). Analysis of the institutionalization of sustainable development policy in Iran, *Management and Development Process Quarterly*, 26 (84), 161-186. (In Persian)
- Mamivand, Behrouz; Amini, Zain El Abdin; Sadeh, Ehsan; Khalaj, Mohammadreza. (2019). Examining and presenting the model of environmental policy implementation using data-based theory, *Majles and Strategy Magazine*, 26 (98), 71-95. (In Persian)
- Mirspasi, Naser; Memarzadeh, Gholam; Yavrian, Ahmed. (2021). Designing a public welfare model based on good governance in the Ministry of Cooperation, Labor and Social Welfare. *Iranian Public Administration Studies*, 4(3), 169-193. (In Persian)

- Moatofi, Ali; Dankob, Morteza. (2017). Prioritization of factors affecting the development of the country's environmental policies with the network analysis method, *Majlis and Strategy Quarterly*, 24 (90), 125-156. (In Persian)
- Motheghi, Ahmed; Shayeste, Mehdi. (2013). Investigating the role of elites in Iran's development management, regional conference on development challenges and solutions in deprived areas, Kerman. (In Persian)
- Parsa, Ghafar; Faiz, Davoud; Sabzi, Hadi. (2020). The importance of welfare, social security and better living of citizens. *Business Management Perspectives*, 12(14), 25-39. (In Persian)
- Rezaei, Abbas. (2021). Designing a sustainable development policy framework with a hybrid approach, *Majlis and Strategy Quarterly*, 27 (101), 223-242. (In Persian)
- Rezaei, Mohammad Javad; Yarahmadi, Mohammad and Salehi, Amirhossein. (2022). Examining the sixth development program based on the economic discourse of the Islamic revolution on rural development; Proposals for drafting the seventh development program document. *Strategic and macro policies*. (In Persian)
- Salimi, Hossein; Hijazi, Amin. (2021). How the strategic culture of the political elites affects the behavior of the foreign policy of the Islamic Republic of Iran; *Developing the role of mission-oriented government. Strategic Policy Research*, 9 (64), 42-95. (In Persian)
- Sharif, Fattah; Naqvi, Ali. (2020). An exploration of the evolution of schools of public policy: from traditional schools to the evolution of chaos theory, *Political Quarterly*, 50 (3), 883-906. (In Persian)
- Sharof, S. S., & Zokirovna, M. N. (2021). Ideas about an ideal person, language, prosperity in the evolution of public and political views of the uzbek jadids of the beginning of the xx century. *Eurasian Journal of Academic Research*, 1(3), 5-8.
- Shobiri, Mohammad; Ghaemi, Alala; Ghaemi, Pune (2013). Investigating the process of environmental education in the country's five-year development plans, *Quarterly Journal of Environmental Education and Sustainable Development*, 1 (4), 11-36. (In Persian)
- Smallman, M. (2021). 'Nothing to do with the science': How an elite sociotechnical imaginary cements policy resistance to public perspectives on science and technology through the machinery of government. *Social studies of science*, 50(4), 589-608.
- Sobhani, Nariman; Khazai, Maysam; Salimi, Ali. (2022). Jurisprudential foundations of public welfare and its place in Islamic government. *Economic Jurisprudence Studies*, 4 (1), 73-90. (In Persian)
- Song, Y., & Mei, D. (2021). Sustainable development of China's regions from the perspective of ecological welfare performance: analysis based on GM (1, 1) and the malmquist index. *Environment, Development and Sustainability*, 1-30.
- Tenenhaus, M., Vinzi, V. E., Chatelin, Y.-M., & Lauro, C. (2005). PLS path modeling. *Computational statistics & data analysis*, 48(1), 159-205.

- Wang, W., Wu, Y., & Choguill, C. (2021). Prosperity and inclusion: The impact of public housing supply on urban inclusive growth in China. *Land Use Policy*, 105 (5), 23-28.
- Wetzels, M., Odekerken-Schröder, G., & Van Oppen, C. (2009). Using PLS path modeling for assessing hierarchical construct models: Guidelines and empirical illustration. *MIS quarterly*, 177-195.
- Zahedi, ShamsAlsadat; Asli, Hossein; Sharifi, Fattah. (2014). Explaining the indigenous model of developing the country's environmental policies using foundation data theory, *Strategic Management Thought Quarterly*, 8 (15), 41-66. (In Persian)
- Zhang, X. H. (2021). Analysis of New Era Social Welfare Policy Transformation Path. *Scientific and Social Research*, 3(6), 137-142.

